

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 30.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 øyr. á forsiðuni, 20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst avsláttur í prisinum.

Tírsdag hin 5. august 1930.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum og skrivstovum. Telf. 143.

4. árg.

ÓLAVSOKUHÁTÍÐIN, sum í ár skuldi vera so stør-sligin og úrlík øllum øðrum særhátíðum her á landi vegna 900-áradagin, varð ikki nokur hátíð, alt annað. Ongantíð hevur Ólavsokan so beinvegis sum hesa ferð kenst sum ein bæði tung og trong stund.

Løgtingsins formannskap hevði saman við Føroya prósti fyrireið, so alt skuldi fara soleiðis fram, sum seg somdi Føroya søgu og fólk. Meðan lögtingsins formannskap reiðaði fyrri tí, ið henda skuldi á tinghúsvollinum, so var aðalmaðurin, ið skipa skuldi fyrri tí kirkjuliga deildini, próstin, farin til Noregs — at halda Ólavsoku í Trondheimi, vegna fjóðing.

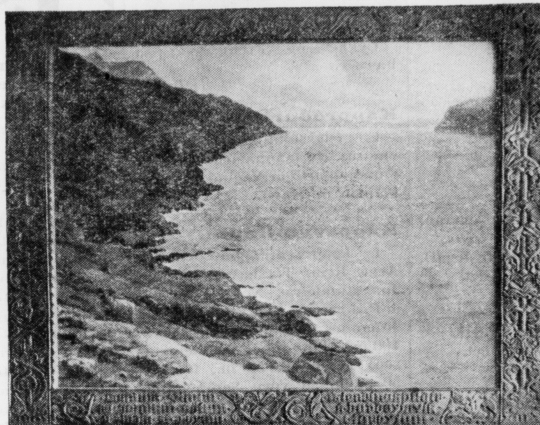
At eitt og annað var at finast at av tí, ið henda skuldi á tinghúsvollinum, er ivaleyst, og at hin kirkjuliga deildin heldur ikki var heilt fullfíggað, tá ið próstin ikki var heima, var altíð ventandi.

Men at Ólavsokan av larmandi unglingsfjöld skuldi gerast til eina skemdarstund landsins, høvdu væl tey fægstu vart uppá. Hvør ið høvuðsmaðurin her hevur verið, eru mangar ættanir um. Kirkjubóarbóndin helt kvöldi fyrri ein flaggfund í Havn, har hann læs upp og samtykti resolútionir, ið allar bóru at tí borið, at kunna ósa upp unglings og eldri, ið nú hevði til uppgávu at gera nakað «stórt», sum tað í nútíðarmáli nevnist. Fundurin endaði við, at eitt lítið føroyskt flagg var hongt upp í lögtingsins flaggstong um 11 tíðina á kvöldi, og tað veitraði so leingi fólk svav. Men á morni var hitt síða ríkismerki at síggja á lögtingsstongini.

Tá ið hin hátíðarlígi fundurin var væl byrjaður, komu teir føroysku studentarnir o. a. í skrudgongu við føroyskum merkjum til fundarstaðið, og her er tað, hitt ósiðliga hendur, sum lítið stímbær frælsisrørsluna her á landi. Kirkjubóarbóndin, hin yngri, er nú konfin á lögtingsloftið og sker ríkismerkið niður úr stongini, undir hurrarópum frá eini mongd av fólk. Fólk yvirhøvur vóru illa við, tingið var slitið og hátíðin oyðulögð. Seinri var hitt nú tilfíknna friðarstaðið Havnar skansi stormaður, ríkismerkið niðurdrigið, stongin niðurlögð og koyrd upp aftur við einum føroyskum merki.

Hesin atburður hevur dām av einum uppykkandi bónda«regimé», ið kann geva øllum Føroyingum nógnikið at hugsa um, ið vilja, at Føroyar skulu vera eitt regluligt lógskipað samfelag.

Íslendinga-vitjan.



Íslendingar hava, sum kunnugt, verið í Føroyum og roynt kappleik í fótballi við Føroyingar. Leikirnir hava farið fram bæði á leikvøllinum í Gundadali og á Tvøroyri, og hava Íslendingar roynt seg móti H. b. og landsholdinum og við bóltspælara úr Suðuroy, Tvøramenn og Vábingar í einum parti.

Íslendingar fóru heimaftur við «Ísland» friggjakvöldið, og fóru sum teir sigrandi. Kappleikin við H. b. vunnu teir við 5—0. Í landskappleikinum vunnu teir 1—0. Á Tvøroyri vunnu teir 2—0. Myndin omanfyri er av Íslendingabáðum við Borðoyavík.

Norgesbrev.

(Fra vor Korrespondent).

Oslo, den 25. Juli 1930.

Den internasjonale trust Uni-lever har igjen gjort et stort fremskritt i Norge idet regjeringen nettop har gitt den konsesjon på en overenskomst med det store norske firma Lilleborg fabrikker. Overenskomsten går i realiteten ut på sammenslutning, hvorved Lilleborgs omsetning og produksjon som beløper sig til 20 millioner kroner årlig kommer inn under trustens kontroll. Som betingelse for konsesjonen var satt at trusten innstilte sin krig med de norske margarinfabrikker. Dette er nu ordnet således at margarinfabrikken opretter et salgskontor som fordeler ordrene mellem fabrikken efter deres hittidige gjennomsnittlige salg. Men da såvel priser som blandingsforhold skal fastsettes av dette kontor blir i virkeligheten også konkurranse mellem de norske fabrikker utelukket og publikum fullstendig prisgitt dette store kartell. De eneste fabrikker som ikke er med er de tre kooperative margarinfabrikker.

Unilever er en sammenslutning av det engelske selskap Lever Brothers med dets utal av datterselskaper og det hollandske margarinkoncern Jürgens-Van der Berg. Trustens aksjekapital er 130 millioner pund sterling og den kontrollerer ca. 80% av Europas fettproduksjon ved et utall av kokusplantasjer, ved hvalfangst-selskaper og fiskeselskaper. Den er således avtager av størsteparten av den nu så sterkt økede norske hvalolje-produksjon. S.

Als BALSLEV & GOOS, THORSHAVN

Færøernes største Tømmerlager
en gros og en detail.

Bræv úr Keypmannahavn.

Keypmannahavn, 30. juli 1930.

Ólavsokundag var fullfíggað føroysk gudstænasta í Slotskirkjuni kl. 7 s. p. Av innbodnum síst sendibarri Íslands Sveinbjørnson, apot. Finsen, fyrrv. amtmaður Olrik og fyrrv. kirkjuministari Poulsen. Nógvir Føroyingar vóru í kirkju, um 200 — fleiri í føroyskum bána. Gudmundur Bruun prestur prædikaði (prædikan kemur seinri í «Varðan»).

Ritualið var hitt gamla Ólavsokuritualið, ið nýtt var í miðalöldini. — Sálmin «Ljósið rann o. s. fr.» hevur Gudmundur týt nú eftir tí gamla Ólavsoksálm-inum «Lux illuxit lætabunda».

(Sum: Paa sit Kors i Dodens Smerie.)

Kristi vitni, sum teir týndu,
Gud í náði síni krýndi
hátt í teirri hvíta fjøld,
sum ei fyrri skemri gleimi
vrakaði á foldum heimið,
sum skal standa alla öld.

Fagnarfríði vitniherur!
sum í deyða frelstur verður
undir krossinum, hann fekk.
Kristi kirkja, tú vár móðir,
fegnist sera, tí at góður
Krist á odda sjálvur gekk.

Meðan vegurin var trongur,
Ólavur hin halgi kongur
stundaði á himna ljós.
Krist hans hjarta hevði tikið,
og av landi fekk hann ríkið
skornar gudar burt sín kós.

Gudlest fólkar gav honum bana,
men tað kundi aldri ræna
verkið, sum hann hevði bygt,
Kristi kærleiksandi brendi,
og Guds fólk um landið kendi
kristnan rætt og lívd og trygd.

Harri Krist! vár vernd og verja,
enn verðin á oss herja,
enn er tíðin trist og vond,
ver við oss á vegum trongum,
goym oss undir títum vongum,
varðveit oss við tíni hond.

Tandlæge BREND

traffes 11—5. Telf. 114.

Eitt føroyskt sangkór styðjaði sangin ógvuliga væl. —

Seinri var stór Ólavsokaveitsla á Kafé «Børsen». Hýrurin var sera góður. Nógvir talaðu. Tað vardi til ljósan morgun. —

Øssur.

Ólavsoku-kvæði.

Lag: «Grani bar gullið...»

Vilja tit hoyra kvæði mitt
foruttan nakað reyp.
Prisurin fyrri at gera tað
er Gudmundar steyp.

Niðurlag:
Ólavur kongur hin breiði,
tröllini tey kendu hans vreiði,
aftur læsti hann Hornaland,
Ólavur kongur hin breiði.

Giðingar í forðum dogum
gistu Jorsal bý.
Seggjá hittu frandar sínar
og mintust forna tíð.

Giðingar gistu Jorsal bý,
so var síður á landi,
mintust aftur á harran tann,
teir loysti úr træla bandi.

Man tað vera av slíkum ávum,
síðurin hevur sigra?
Fara vit til Havnar bý
at minnst Ólav dyggja?

Garpar knorr á lunnum draga
við so miklan skund.
Knorrur leggur stevnið til
og sker tað savar sund.

Blandað lið er innan borða,
ungdómur í flest.
Rógva, sigla, toffa, toffa,
sum teir kunna best.

So mangur fer til Ólavsoku,
sveinar og so fljóð,
minnst ei tað eljufríð
á Stiklastøðum síð.

So mangur fer til Ólavsoku,
sveinar og so sprund,
ikki kenna Arna Kálv,
ei heldur Tóra Hund.

Hvat er so til skemt at hava,
hvat er har til gleim?
Hevur tú nokur tíðindir
at bera frá ferðum heim?

Tað, tú hevur til skemtu,
tað, tú hevur til leik,
seti eg í kvæðið mitt,
ongan lut eg sveik.

Sleppur tú í kirkju inn,
kann í fjøld teg fjala,
vala menn í kórið ganga,
tingarlið á hala.

Prestur stígur á pallin upp
í sínum síða kjóla;
góða heldur hann røðuna,
men sjággur nevnið hann Óla.

Fert tú teg í tingið niðan,
forvitin í huga,
sært tú kúgv so tungliga
taravagnin tuga.